

Rapport

Rapport betreffende een klacht over NL Octrooicentrum, onderdeel van Agentschap NL van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie uit Rijswijk (ZH).

Rapportnummer: 2012/099

Datum: 14 juni 2012

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat een publieksvoorlichter van het NL Octrooicentrum aan verzoeker heeft meegedeeld dat er geen octrooirechten in het register waren aangetroffen van een bepaald bedrijf. Dit terwijl later bleek dat er wel octrooirechten waren geregistreerd van dat bedrijf, waarbij de naam van het bedrijf anders was geschreven (met spaties tussen de hoofdletters).

Bevindingen en beoordeling Bevindingen

Verzoeker is een bedrijf dat zich bezighoudt met de ontwikkeling en productie van profielstalen puien en gevels en toegangstechnologieën. Begin 2010 is zij uitgenodigd om voor een grote verbouwing aan het Erasmus Medisch Centrum te Rotterdam een prijsopgave te doen voor de levering van brandwerende deuren. Een concurrent van verzoeker pretendeerde een patent te hebben op het door verzoeker te gebruiken sluitsysteem voor deze brandwerende deuren, maar weigerde opgave te doen van diens octrooirechten. Verzoeker heeft eerst zelf in het octrooiregister gezocht naar het bestaan van het patent, maar heeft daar niets kunnen vinden. Daarop heeft hij het NL Octrooicentrum (hierna NLOC) telefonisch benaderd en gevraagd of er op het sluitsysteem octrooirechten zouden bestaan. Ter onderbouwing van het gesprek heeft verzoeker een mail met bijlage bestaande uit een brochure over het sluitsysteem van de concurrent naar de publieksvoorlichter gestuurd.

Het antwoord van de publieksvoorlichter van het NLOC was dat er geen octrooirechten aangetroffen zijn op naam van de concurrent betreffende het sluitsysteem voor brandwerende deuren. Naar aanleiding hiervan heeft verzoeker diverse stappen ondernomen ter verwerving van de opdracht, waaronder het ontwikkelen van een prototype en twee door TNO uitgevoerde brandproeven. Op basis van de gedane prijsopgave werd de opdracht aan verzoeker toegewezen.

Na de opdrachtbevestiging kreeg verzoeker bericht van de concurrent dat deze wel octrooirechten had op het door verzoeker ontwikkelde sluitsysteem. Verzoeker zou aansprakelijk gehouden worden voor schending van de octrooirechten als verzoeker de opdracht met gebruikmaking van dit specifieke sluitsysteem zou uitvoeren. Verzoeker zag zich hierdoor genoodzaakt de opdracht voor het overgrote deel terug te geven. De advocaat van verzoeker stelde het NLOC aansprakelijk voor de gemaakte kosten ter verkrijging van de opdracht. Volgens de advocaat had verzoeker de kosten niet hoeven te maken als er door het NLOC op de juiste wijze informatie was verstrekt.

Het NLOC heeft de aansprakelijkheid niet erkend, omdat het NLOC van oordeel was dat de verstrekte informatie door de publieksvoorlichter aan verzoeker niet onjuist was. Verzoeker heeft vervolgens door een eigen octroobureau laten uitzoeken of het betreffende octrooirecht wel bestond. Dit bureau vond het betreffende octrooi op basis van dezelfde eerder aan het NLOC verstrekte gegevens van verzoeker. De advocaat heeft het NLOC vervolgens weer aansprakelijk gesteld. Volgens het NLOC waren deze gegevens niet hetzelfde. Door het eigen octroobureau zou gezocht zijn op het octrooinummer zoals vermeld in het bericht van de concurrent van verzoeker. Het NLOC stelde wederom niet aansprakelijk te zijn.

Verzoeker is van mening dat van het NLOC verwacht mag worden dat een onderzoeksvraag met de nodige zorgvuldigheid behandeld wordt. Indien de informatie niet met volledige zekerheid gegeven kon worden, dan had het NLOC een voorbehoud moeten maken. Het NLOC stelt zich daarentegen op het standpunt dat hem niet verweten kan worden dat het octrooi niet gevonden werd, omdat het NLOC zoekt op precies de opgegeven naam en niet op eventuele varianten daarop. Er wordt gezocht in een systeem dat daar gevoelig voor is en het heeft niet de functionaliteit dat het zelf op varianten zoekt. Omdat het NLOC de opvatting van verzoeker niet deelde en de aansprakelijkheid afwees, heeft verzoeker bij monde van haar advocaat een klacht bij de Nationale ombudsman ingediend.

Visie minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Volgens artikel 19, eerste lid, Rijksoctrooiwet 1995 is het NLOC verantwoordelijk voor een octrooiregister waaruit de stand van zaken omtrent octrooiaanvragen en octrooien kan worden afgeleid en waaruit voor dit doel gegevens kunnen worden verstrekt aan derden. Dit register is openbaar toegankelijk en kan kosteloos worden ingezien via internet. De inzage kan bereikt worden via de websites www.register.octroocentrum.nl en www.octroocentrum.nl.

Het publiek kan zelf informatie zoeken over octrooien door op de websites gebruik te maken van een basis zoekscherm dan wel een uitgebreid zoekscherm. Daarbij kan men ondersteund worden door een zoekinstructie. Op de site staat bij de disclaimer onder andere dat het NLOC niet aansprakelijk is voor de gevolgen van eventuele onvolledige of onjuiste informatie.

Op de website van het Agentschap NL wordt ook vermeld dat men naast het Octrooiregister ook nog informatie over octrooien kan inwinnen bij de internationale octrooidatabank Espacenet. Deze databank wordt bijgehouden door het Europees Octroobureau. Op de website wordt het verschil tussen een octrooidatabank en een octrooiregister aangegeven (zie achtergrond).

Via de website van het Agentschap NL wordt de bezoeker een aantal tools aangereikt voor het zoeken in het octrooiregister. Zo zijn er richtsnoeren die het zoeken vergemakkelijken, er kan een workshop gevolgd worden over het zoeken in het octrooiregister en er kan een gesprek aangevraagd worden met een deskundige octrooiadviseur. Nadrukkelijk wordt erop gewezen dat deze mogelijkheden er zijn om de bezoeker te ondersteunen en niet om voor hem te zoeken.

De website van het Agentschap NL vermeldt onder het kopje "Publieksvoorlichting" dat bij twijfel over een octrooi of modelbescherming vragen gesteld kunnen worden aan de medewerkers van de publieksvoorlichting. Dit contact is laagdrempelig en is vooral bedoeld voor korte en duidelijke vragen. Onder andere over de geldigheid van bepaalde octrooien aan de hand van octrooinummers. Daarbij zal de vraag niet nader geïnterpreteerd worden, omdat de kans op onjuiste informatie te groot is. Wil men meer informatie dan kan een afspraak met een octrooi-adviseur gemaakt worden.

Het NLOC vindt dat er voorafgaand aan het antwoord aan verzoeker voldoende onderzoek is gedaan. Op basis van de opgegeven naam en in samenhang met het onderwerp is er in de database van het Europees Octrooibureau gezocht. Deze internationale octrooidatabase omvat meer informatie dan het nationale octrooiregister en levert in de regel meer zekerheid op. Omdat verzoeker aangegeven had zelf geen informatie gevonden te hebben in het nationale octrooiregister, lag het in de rede om in de internationale database te zoeken. Deze database kan via twee verschillende ingangen benaderd worden. Espacenet, een voor het publiek toegankelijke ingang en Epoque, een niet voor het publiek toegankelijk ingang. De zoekfunctionaliteit van deze laatste ingang werkt nauwkeuriger. Dat wil zeggen dat de schrijfwijze van de zoekterm bepalend is voor het resultaat. Er zal bijvoorbeeld alleen gezocht worden op de opgegeven lettercombinatie. Naar een extra combinatie met spaties, zoals in deze zaak, wordt in Epoque niet gekeken. Het NLOC heeft gezocht via Epoque. Daarbij zijn er meer dan 100 octrooien op naam gevonden. Daaronder bevonden zich octrooien op het gerelateerde onderwerp, zodat er vanuit is gegaan dat het juiste bedrijf er tussen zat. Ten aanzien van specifieke sluitsystemen voor brandwerende deuren was echter niets in de lijst terug te vinden. Het NLOC heeft dat per e-mail aan verzoeker gecommuniceerd.

In de e-mail aan verzoeker is geen voorbehoud gemaakt met betrekking tot de juistheid en/of volledigheid van de verstrekte informatie. Naar het oordeel van het NLOC was dit ook niet nodig, omdat algemeen bekend is dat geen enkele octrooi-register en octrooidatabank volledige zekerheid kan bieden. Het NLOC geeft ter toelichting enkele voorbeelden. Een octrooi kan bijvoorbeeld verkocht zijn aan een derde partij. Een dergelijke overdracht hoeft niet ingeschreven te worden. Als het octrooi nog geregistreerd staat op de verkopende partij, dan levert een zoektocht naar de opgegeven naam weinig resultaat op. Ook kan het voorkomen dat een octrooi nog niet verleend is en dat gezocht wordt naar een octrooiaanvraag. Een dergelijke aanvraag wordt de eerste achttien maanden na indiening nog geheim gehouden en komt zodoende niet voor in enige database.

Het NLOC is van oordeel dat verzoeker er niet vanuit had mogen gaan dat het uitgesloten was dat er een octrooi met betrekking tot brandwerende deuren op naam van de concurrent geregistreerd zou zijn. Wel erkent de minister dat de publieksvoorlichter van het NLOC dit destijds duidelijk aan verzoeker had moeten maken en tevens had moeten aangeven dat er uitsluitend op de zoekvraag was gezocht. De minister vermeldt hierbij dat de website zo is ingericht dat verzoeker zelf de informatie kan zoeken en daarbij assistentie kan vragen.

Het NLOC hecht er aan om te benadrukken dat hij, zoals hij dat altijd doet, gezocht heeft op de naam zoals deze door verzoeker was opgegeven. Er is gezocht op de naam 'MHB' zonder spaties tussen de letters en niet op 'M H B'. Het NLOC zoekt enkel op exact de opgegeven naam. Er wordt gezocht in een systeem dat zelf niet naar varianten zoekt omdat dat kan leiden tot vervuiling van de zoekresultaten en het verstrekken van verkeerde informatie.

Volgens de minister was er ten aanzien van het bestaan van het relevante octrooi alleen zekerheid te krijgen van de concurrent zelf. Deze wist immers onder welk nummer het octrooi te raadplegen was. Zonder dat nummer is in de omvangrijke database op basis van alleen een naam en een onderwerp veel te vinden, maar volledige zekerheid valt daarmee niet te krijgen. In ieder geval werd ten aanzien van specifieke sluitsystemen niets gevonden.

Deze zaak heeft het NLOC duidelijk gemaakt dat het niet voor iedereen duidelijk is dat de publieksvoorlichter de zoekvraag letterlijk overneemt en niet interpreteert en dat het publiek zich niet realiseert dat een zoektocht in de database nooit 100% garantie geeft dat een octrooi wel of niet bestaat. Het NLOC heeft de wijze waarop informatie verstrekt wordt aangepast. Aan elke e-mail die in het kader van een zoekvraag door de afdeling Publieksvoorlichting wordt verstuurd, is de volgende standaard tekst toegevoegd:

"Bij het beantwoorden van uw vraag hebben wij ons gebaseerd op door u geleverde gegevens. Zijn deze gegevens onvolledig of onjuist, dan heeft dat het antwoord wellicht beïnvloed. Wij maken bij onze beantwoording gebruik van openbare gegevens. Informatie die onder onze geheimhoudingsplicht valt, kunnen wij u niet verstrekken."

Visie Verzoeker

Verzoeker stelt zich op het standpunt dat in haar ogen het NLOC onvoldoende onderzoek heeft gedaan. Verzoeker mocht ervan uitgaan dat de door het NLOC verstrekte informatie juist was en dat daarop vertrouwd mocht worden. Het NLOC had kunnen weten dat de informatie belangrijk was voor verzoeker.

Het feit dat door het NLOC slechts via één ingang, te weten Epoque, in de internationale database van het Europees Octrooibureau is gezocht, acht verzoeker onvoldoende. Een

uitgebreid onderzoek via beide ingangen had voor de hand gelegen.

Volgens verzoeker had het NLOC wel een voorbehoud moeten maken met betrekking tot de juistheid en volledigheid van de verstrekte informatie. Het betreffende octrooi stond immers wel op naam van de concurrent geregistreerd en dat is het NLOC ontgaan.

Voor verzoeker is het niet duidelijk waaruit opgemaakt zou moeten worden dat niet op de juistheid en volledigheid van de verstrekte informatie vertrouwd zou mogen worden. Verzoeker kon de informatie zelf niet vinden en heeft om die reden de assistentie in geroepen van de publieksvoorlichter van het NLOC. Deze heeft het betreffende octrooi ook niet kunnen vinden, terwijl die informatie er wel was.

Als het NLOC meer onderzoek verricht had, dan had met zekerheid vermeld kunnen worden dat op naam van de concurrent een octrooi geregistreerd stond met betrekking tot het sluitsysteem voor brandwerende deuren.

Verzoeker betwijfelt of het voor een klant van het NLOC duidelijk genoeg is dat voor het verkrijgen van de juiste informatie de exacte zoekterm - inclusief spaties en interpuncties - aangeleverd moet worden. Volgens verzoeker zou eerder de zoekmachine van Epoque aangepast moeten worden.

Beoordeling

Wat beoordeelt de Nationale ombudsman?

De Nationale ombudsman beoordeelt of het NLOC behoorlijk heeft gehandeld met betrekking tot het verstrekken van informatie aan verzoeker. Aan verzoeker is meegedeeld dat niet gekeken zal worden naar de rechtmatigheid van het handelen van het NLOC. Er zal geen conclusie getrokken worden wat betreft eventuele aansprakelijkheid. De civiele rechter kan zich daarover uitspreken.

Welke norm hanteert de Nationale ombudsman daarbij?

De Nationale ombudsman toetst de onderzochte gedraging aan het vereiste van goede informatieverstrekking.

De overheid zorgt ervoor dat de burger de juiste informatie krijgt en dat deze informatie klopt en volledig en duidelijk is. Zij verstrekt niet alleen informatie als de burger erom vraagt, maar ook uit zichzelf. De overheid is verplicht de burger gevraagd en ongevraagd alle informatie te geven over handelingen en besluiten die de belangen van de burger kunnen raken. Zij is daarbij servicegericht en stelt zich actief op om de informatie die van belang is tijdig op eigen initiatief te geven.

Hoe luidt het oordeel van de Nationale ombudsman?

Verzoeker zocht bij gebrek aan informatie van de concurrent in eerste instantie zelf in het octrooiregister van het NLOC. Aangezien hij geen patent/octrooi vond schakelde hij de assistentie in van de publieksvoorlichter van het NLOC. Deze antwoordde een dag later per mail dat er geen octrooirechten zijn aangetroffen op de opgegeven naam van de concurrent voor het betreffende sluitsysteem. Om een zo nauwkeurig mogelijk antwoord te verkrijgen heeft de publieksvoorlichter alleen gebruik gemaakt van de niet voor het publiek toegankelijke ingang Epoque tot de internationale database van het Europees Octrooibureau. Daaruit kwam naar voren dat er ten aanzien van specifieke sluitsystemen voor brandwerende deuren geen octrooi bekend was. Dat later was gebleken dat er wel octrooirechten waren geregistreerd, waarbij de naam van het bedrijf anders was geschreven (met spaties tussen de hoofdletters), kon vanwege de nauwkeurigheid van de zoekmachine niet automatisch naar voren komen.

De publieksvoorlichter heeft hierbij niet aangegeven dat het onderzoek geen absolute zekerheid bood en dat een afspraak met een octrooi-adviseur meer voor de hand zou liggen. Voor verzoeker was dat niet duidelijk. Het moet voor de publieksvoorlichter duidelijk zijn geweest dat verzoeker een gedegen antwoord verwachtte, omdat hij de betreffende publieksvoorlichter na het telefonisch contact nog een e-mail met de documentatie van de concurrent als bijlage had gestuurd.

Gezien de grote belangen verbonden aan een dergelijke grote order voor verzoeker, mocht van verzoeker zelf een grondig onderzoek verwacht worden, zeker nu hij van de concurrent had vernomen dat deze over een patent beschikte. Van de overheid mag verwacht worden dat die ervoor zorgt dat de burger de juiste informatie krijgt en dat deze informatie klopt en volledig en duidelijk is. Door na te laten een voorbehoud te maken en niet aan te geven dat verzoeker desgewenst een afspraak met een octrooi-adviseur zou kunnen maken was de informatie onvolledig. Daarmee heeft het NLOC niet voldaan aan het vereiste van goede informatieverstrekking.

Conclusie

De klacht van verzoeker over de informatie die het NLOC heeft gegeven, is gegrond wegens strijd met het vereiste van goede informatieverstrekking.

Instemming

Met instemming heeft de Nationale ombudsman kennis genomen van het feit dat tegenwoordig bij de beantwoording van een zoekvraag door de afdeling Publieksvoorlichting een voorbehoud wordt gemaakt.

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Onderzoek

In het kader van het onderzoek werd de minister verzocht op de klacht te reageren. Tevens werd de minister een aantal specifieke vragen gesteld. Verzoeker en de minister werden in de gelegenheid gesteld op de bevindingen te reageren. De minister heeft een reactie gegeven op de bevindingen. Dit heeft er toe geleid dat diverse onderdelen zijn aangepast dan wel aangevuld. Verzoeker heeft geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid te reageren.

Achtergrond

Website Agentschap NL

Verschil databanken en registers

"Er is een groot verschil tussen octrooidatabanken en octrooiregisters:

Wilt u weten of uw uitvinding nieuw is, zoek dan in de octrooidatabanken. In octrooidatabanken vindt u de gehele octrooidocumenten met tekst en tekeningen.

Wilt u weten welke rechten de octrooihouder heeft, kijk dan in de registers. In octrooiregisters vindt u de status van octrooien zoals datum verlening, geldigheid van het octrooi, wijzigingen in de octrooiprocedure, zoals oppositie tegen het octrooi, verkoop van het octrooi of wanneer u de techniek vrij kunt toepassen."

Publieksvoorlichting

"Twijfelt u over een octrooi of modelbescherming? Wilt u weten of een octrooi in Nederland nog van kracht is? Deze vragen en nog veel meer kunt u stellen aan onze medewerkers van de publieksvoorlichting."